

BAKIOKO EUSKERA-6

Sarritan, galdu artean ez gara konturatuten etxean zer daukagun. Aor, bada, bertoko euskera. Askok uste leiken baino ederragoa eta aberatsagoa da. Jagon daigun!

- Oarra: Era bitara dakarguz, esaterako,
- zelan idatzi bear dan: "amagaina noa"
 - Bakion zelan esaten dan (amaiñe noa)"

-AGAINA/-AKAINE

Goiko atzizkiok, -AGANA/-AKANA "" oneen bardinantze-koak dira. Idazterakoan batzuk eta besteen artean alde andirik ez badago be, berba eginkera bai, ostera. Goikoak ez dira Bakion bakarrik erabilten, Bermeon, Fruizen,... be bai, baina guztiz berezkozat artu bear doguz, gure gureak diralako. Bakioko euskeran bakiotarrek eurrez erabilten dabez eurok, bein be uts egin edo bigarrenakaz naastatu barik. Atzizkion kasua deklinabideko ADLATIBOA deritxona da, bizidunena, atan be.

edo
onEGAINA (oneiñe) - orrEGAINA (orreñe) - aGAINA (areiñe) - oneEKAINA (oneekaiñe) - orreEKAINA (orreekaiñe) - areEKAINA (aiekaiñe)

edo
noGAINA? (noreiñe?) - nortzuEKAINA? (nortzuekaiñe?) - zeinEGAINA? (seiñeñe?) - zeintzuEKAINA? (seintzuekaiñe?) - nor edo noGAINA (nonoiñe) - batEGAINA (bateiñe) - batzuEKAINA (batzuekaiñe)...

BAKION

amaitu (amaitxu)
aalegindu (alegindxu)
aitatu (aitxetu)
alkartu (alkartu)
arteztu (arrestu)

Beste leku batzuetan

bukatu, finitu
saiatu
aipatu
elkartu, batu
zuzendu

NOGAINA? (NOREIÑE?)

Mugatubakoa	Mugatu SN.	Mugatu PL.	Mugatu urkoa - PL.
alabaGAINA (alabaiñe)	alabEAGAINA (alabieiñe)	alabAKAINE (alabakaiñe)	alabOKAINE (alabokaiñe)
semeGAINA (semeiñe)	semeAGAINA (semeiñe)	semeAKAINE (semiekaiñe)	semeOKAINE (semiokaiñe)
zaldiGAINA (saldiñe)	zaldiAGAINA (saldidxeiñe)	zaldiAKAINE (saldidxekaiñe)	zaldiOKAINE (saldidxokaiñe)
oiloGAINA (oiloiñe)	oiloAGAINA (oilloaifie)	oiloAKAINE (oilloakaiñe)	oiloOKAINE (oillookaiñe)
medikuGAINA (medikuiñe)	medikuAGAINA (medikueiñe)	medikuAKAINE (medikuekaiñe)	medikuOKAINE (medikuokaiñe)
txakurrEGAINA (txakurreiñe)	txakurrAGAINA (txakurreiñe)	txakurrAKAINE (txakurrekaiñe)	txakurrOKAINE (txakurrokaiñe)

Bizidunen izenak be MUGATUBAKOAN deklinetan dira, barbarako:

MartaGAINA (Martaiñe) - BasiliaGAINA (Basilidxeiñe) - AneGAINA (Aneiñe) - MariGAINA (Mariñe) - EnekoGAINA (Enekoñe) - JosuGAINA (Josuiñe) - MirenEGAINA (Mireneiñe) - LuisEGAINA (Luiseiñe)... edo amaGAIÑE (amaiñe) - aitaGAINA (aitxeiñe) - izekoGAINA (isekoiñe) - osabaGAINA (osabaiñe) - anaiaGAINA (anaidxeiñe) - arrebaGAINA (

Beste batzuk:

niGAINA (nireiñe) - zuGAINA (sureiñe) - aGAINA (areiñe) - guGAINA (gureiñe) - zuEKAINA (suekaiñe) - areKAINA (aiekaiñe) - neuGAINA (neureiñe) - zeuGAINA (seureiñe) - beraGAINA (beraiñe) - geuGAINA (geureiñe) - zeuEKAINA (seuekaiñe) - eurAKAINE (eurekaiñe)

atara (atara)
autortu (autortu)
banandu (banandu)
batu (batu)
berba egin (berba egin)
bialdu (bialdu)
eroan (croan)
galazo (galason)
gura izan (gure ixen)
gurago izan (gurau ixen)
ebagi (ebai)
edegi (idi/iri)
eritxi (eritxi)
-ri eritxi (-ri eritxi)
euki (oki/okin)
-tan ibili (-tan ibilli)
igan/igon dot (idxen dot)
igarri (egarri)
imini/ipini (imiñi)

atera
aitortu
banatu
bildu
itz egin, mintzatu
bidali, igorri
eraman
debakatu, galerazi
nai izan
naiago izan
ebaki
ireki, zabaldu
deitu, izena euki
-ri iruditu, -ri begitandu, -ri iritzi
eduki
-tan ari izan, -tan jardun, -ri eragon
igo naiz
antzeman, asmatu
jarri